

Dış Politika Analizi

Güz 2020

VIII. İç Politika – Dış Politika Etkileşimi - I

İç Aktörler, İki Düzeyli Oyun Modeli, Rejim Stratejileri Yaklaşımı

Dış Politikayı Etkileyen İç Aktörler

Dış politika karar vericilerini etkileyebilen başlıca (hükümet dışı) iç aktörler:

- Siyasal partiler
 - Güçlü şahsiyetler (ör. eski lider ve siyasiler, dini önderler)
 - Büyük şirketler
 - STK'lar, baskı(/çıkarcı) grupları ve aktivistler
 - ✓ Ekonomik çıkar grupları (iş çevreleri, sendikalar, meslek örgütlenmeleri)
 - ✓ Dava örgütlenmeleri (dinsel cemaatler, etnik grup örgütlenmeleri, şehit yakını-gazi dernekleri)
 - ✓ Kamu yararı için faaliyet gösteren kuruluşlar (insan hakları örgütleri, çevre dernekleri, hayır dernekleri)
 - ✓ Siyasal eylemci gruplar (ör. barış hareketleri, occupy hareketi)
 - Bilim çevreleri ve düşünce kuruluşları
 - Suç örgütleri ve silahlı gruplar
- Medya ve Kamuoyu

Dış Politikayı Etkileyen İç Aktörler

Farklı aktörlerin dış politika üzerindeki görelî etkilerini tespit edebilmek için **5 boyutlu** bir değerlendirme yapmak gerekir.

İlgili aktörün,

- karar vericilere **yakınlığı**.
- kendi içinde ne kadar **bütünlüklü ya da ayrışık** olduğu.
- ne kadar insanı **temsil etme iddiasında** olduğu.
- ileri sürdüğü görüşlerin hükümetten **ne kadar farklı** olduğu.
- söz konusu dış politika konusunda ne kadar **etkin bir tavır** sergilediği.

İki Düzeyli Oyunlar (*two-level games*)

- **R. Putnam** (1988), «Diplomacy and domestic politics: the logic of two-level games» -> 1978 Bonn Zirvesi (G-7)
- **Uluslararası müzakerelerin** çoğu **iki düzeyli bir oyun** gibi anlaşılabilir. **Ulusal düzeyde**, iç gruplar politikacılara kendileri için en uygun politikayı izlemesi yönünde baskı yaparlar, hükümet de bu gruplar arasından bir koalisyon oluşturarak iktidarını sağlamlaştırmak ister. **Uluslararası düzeydeyse**, hükümetler iç baskıları tatmin etme yeteneklerini maksimize edip, dış gelişmelerin olumsuz sonuçlarını minimize etmeye uğraşırlar.
- 1. **Düzey** (uluslararası düzey): İki devletin **müzakerecileri arasında** taslak bir anlaşmaya ulaşan **pazarlıklar**.
- 2. **Düzey** (ulusal düzey): 1. düzeyde varılan anlaşmanın onaylanması için **her bir ülke içindeki bileşenlerle tartışmalar**.

İki Düzeyli Oyunlar

- Taviz alanı (*win-set*): Uluslararası düzeyde (1. düzeyde) varılan ve ulusal düzeyde (2. düzey) onaylanması için gerekli asgari desteğin sağlanabileceği düşünülen bütün olası anlaşmaları ifade eder.
- Taviz alanının **büyümesi**, birinci düzeyde anlaşma yapmayı **kolaylaştırır**. Buna mukabil taviz alanını **kısıtlıysa anlaşma şansı azalır** ve **gönülsüz çekilme** riski artar.
- Taviz alanının görece büyüklüğü, uluslararası pazarlıkta **ortak kazanımların dağılımını** etkiler. Taviz alanı **büyüdükçe** bir aktörün **pazarlık gücü azalır**, **küçüldükçe artar**.

İki Düzeyli Oyunlar

Taviz alanını belirleyen etmenler:

1. Ulusal düzeydeki (2. düzey) **bileşenler** arasındaki **güç ve tercihlerin** dağılımı, olası **koalisyonlar**.

Ülke içi grupların kaç **anlaşmazlıktan** zarar görüyor? Kaç umursamıyor?

Ülke içi grupların çıkarları **homojen** mi **heterojen** mi?

Müzakerenin onay sürecine katılım, **gruba ve konuya** göre değişiklik gösterebilir.

2. İkinci (/ulusal) düzeydeki siyasal kurumlar (onay prosedürleri)

Basit çoğunluk, nitelikli çoğunluk, oydaşma usulü

Parti disiplini, toplumdun özerklik

Çok düzeyli onay (ör. AB)

3. Birinci (/uluslararası) düzey müzakerecisinin stratejileri

Taviz alanının küçüklüğünü taktik olarak kullanma

Marjinal bileşenleri/seçmenleri yanına çekecek yan ödemelerle (*side payments*) taviz alanını büyütme

Karşı tarafın taviz alanını hesaba katma

Karizmatik liderin «iyi niyeti»

Rejim Stratejileri

- Hagan, Joe D. (1995) "Domestic Political Explanations in the Analysis of Foreign Policy"
- Liderler **iç politikada iki oyunla** karşı karşıyadırlar:
 - Politika koalisyonları inşa etmek
 - Hayatta kalmak
- Bu iki oyunun **dış politika** üzerindeki etkisini anlamak için karar vericilerin ülke içindeki **muhafif unsurlara** karşı izlediği **stratejilere** odaklanmak gerekir.
 - Uzlaşma (*accommodation*)
 - Seferberlik (*mobilization*)
 - Yalıtım (*isolation*)

Rejim Stratejileri

1. Uzlaşi stratejisi (pazarlık yapma ve ihtilaf önleme)

- İktidar, iç politikada kendisine meydan okuyan muhalif unsurlarla **uzlaşi** arayışındadır.
- Dış politika kararının alınması ve uygulanması için onayı gereken toplumsal ve siyasal gruplarla **bir pazarlığa** girişir.
- İç politikada tartışmalı sonuçlar doğuracak **riskli ve değişime yönelik** hamlelerden **kaçınılır. İtidalli ve düşük riskli** politikalar (yoğunluk ve taahhüt açısından zayıf hamleler) tercih edilir.
- İktidar zaman zaman **çıkmaza** girip, anlamlı hamleler yapamaz hale gelebilir.
- Genelde demokrasilerde görülür. Koalisyonlarla yönetilen parlamenter sistemlerde daha sık rastlanır.

Rejim Stratejileri

2. Seferberlik stratejisi (rejimin ve politikalarının meşrulaştırılması)

- Burada iktidar, kendi **meşruiyetini** ileri sürerek, **muhalefetle karşı karşıya** gelmekte ve onu **caydırmayı** amaçlamaktadır.
- İktidar bu yolla **yeni koalisyonlar** yaratmayı da amaçlamaktadır.
- Hayatta kalma oyunu -> rejim dış politikayı kullanarak iç politikadaki konumunu **üç yolla** sağlamlaştırmaya çalışabilir:
 - milliyetçi ve emperyalist temalara parmak basıp, dış unsurları günah keçisi ilan ederek.
 - liderin ulusun bağımsızlığını ve uluslararası statüsünü koruma ve geliştirme konusunda özel bir yeteneği ve erdemi olduğunu göstererek.
 - kamuoyunun dikkatini, toplumu bölen iç politika meselelerinden, onları birleştiren dış politikaya yönlendirerek
- **Sert, risk alıcı ve çatışmacı** (yoğunluk ve taahhüt açısından güçlü) dış politika hamleleri beklenir. Aşırı durumlarda **savaşlara** yol açabilir.
(*diversionary theory of war* – J. Levy)
Genelde **otoriter sistemlerde** ve **üçüncü dünyada** görülür.

Rejim Stratejileri

3. Yalıtım stratejisi (muhalefeti bastırma, saptırma ve üzerine gitme)

- İktidarın dış politikayı **ne kadar muhalefet** olursa olsun **iç politikadan tecrit etme** stratejisidir.
- Liderler bu stratejide dış politika tercihlerine yönelik iç sınırlamaları **saptırır** ya da **azaltırlar**.
- **Üç farklı taktik** kullanılabilir: göz ardı etme, bastırma, yanına çekme
- Böylece hükümetin dış politika davranışı, iç politik muhalefet ve baskılardan **etkilenmez**.
- Her tür siyasal sistemde sıklıkla görülebilir.

Rejim Stratejileri

- İç politika baskılara karşı benimsenen tüm bu stratejiler karar vericilerin taahhütte bulunma (*commitment*) ve risk alma eğilimini artırıp azaltıyor.
 - Taahhütte bulunma: Dış politika için kaynak tahsisinde bulunma veya dięer aktörlerle anlařmalara girme vaadi.
 - Risk alma: Dış politikada misillemeye neden olacak eylem gerçekleřtirme
- Gene de dış politika yalnızca iç politika tarafından belirlenir diyemeyiz. İç politika baskılar ve yukarıda sayılan stratejiler, karar vericilerin uluslararası sınırlamalarla başa çıkma mücadelesine tamamlayıcı bir etkide bulunur demek daha doğru olur.